

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพต้นแบบ ตามองค์ประกอบต่าง ๆ 10 องค์ประกอบของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ได้แก่ นโยบายของโรงเรียน การบริหารจัดการในโรงเรียน โครงการร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชนการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ที่เอื้อต่อสุขภาพ บริการอนามัยโรงเรียน สุขศึกษาในโรงเรียน โภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย การออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคมการส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 150 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ครูใหญ่หรืออาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพต้นแบบ จำนวน 75 คน และครูผู้รับผิดชอบโครงการ ได้แก่ ศึกษาราชการครูในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพต้นแบบ ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารโรงเรียนให้เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน 75 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยอ้างอิงต้นแบบเครื่องมือประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย 2544) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งปรึกษากับผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ที่ปรึกษาแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพต้นแบบ ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่งและระยะเวลาในการเข้าร่วมดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพและการเข้ารับการอบรมการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐาน การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ(กรมอนามัย 2544)ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจคำตอบ (check list) และแบบปลายเปิด (open – ended) ผู้ตอบแบบสอบถาม คือผู้บริหาร 75คนและครูผู้รับผิดชอบโครงการ 75 คน รวมเป็น150 คน

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงาน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

วิธีสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือการวิจัยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารดังนี้
 - 1.1 คู่มือการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ(กรมอนามัย 2543)
 - 1.2 เกณฑ์มาตรฐานการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ(กรมอนามัย 2544)
 - 1.3 เครื่องมือประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย 2544)
 - 1.4 แนวคิดของผู้เชี่ยวชาญและขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา
2. แบบสอบถามนี้สร้างให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานและปัญหาของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพต้นแบบครอบคลุมองค์ประกอบ 10 ประการดังนี้
 - 2.1 องค์ประกอบที่ 1 นโยบายของโรงเรียน
 - 2.2 องค์ประกอบที่ 2 การบริหารจัดการในโรงเรียน
 - 2.3 องค์ประกอบที่ 3 โครงการร่วระหว่างโรงเรียนและชุมชน
 - 2.4 องค์ประกอบที่ 4 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ
 - 2.5 องค์ประกอบที่ 5 การบริการอนามัยในโรงเรียน
 - 2.6 องค์ประกอบที่ 6 สุขศึกษาในโรงเรียน
 - 2.7 องค์ประกอบที่ 7 โภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย
 - 2.8 องค์ประกอบที่ 8 การออกกำลังกาย กีฬา นันทนาการ
 - 2.9 องค์ประกอบที่ 9 การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม
 - 2.10 องค์ประกอบที่ 10 การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน
3. นำแบบสอบถามเสนอบริการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำไปปรับปรุงให้ถูกต้องยิ่งขึ้น

5. ปรับปรุงแบบสอบถามและนำไปทดลองใช้ (try out) กับโรงเรียนประถมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในจังหวัดสุพรรณบุรีที่ไม่ใช่โรงเรียนต้นแบบในปี พ.ศ.2545 จำนวน 15 โรงเรียนทั้งหมด 30 ฉบับเพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามและเพื่อศึกษาปัญหาอันเกิดจากการใช้แบบสอบถามโดยหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในตอนต้นที่ 3 โดยวิธีของครอนบาคได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.85

6. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพก่อนนำไปใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้บันทึกเสนอบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แจ้งขอความร่วมมือกับอธิบดีกรมสามัญศึกษาและผู้อำนวยการสถานศึกษาในพื้นที่ฐาน

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้กับผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน 75 โรงเรียน โดยส่งทางไปรษณีย์พร้อมทั้งแนบของติดแสตมป์ให้กับผู้ตอบแบบสอบถามส่งกลับคืน โดยในการส่งแบบสอบถามนี้ได้มีหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยแนบไปด้วย

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนิน ดังนี้

1. แบบสอบถาม ตอนที่ 1 เกี่ยวกับ ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามมาแจกแจงความถี่และคิดเป็นร้อยละ โดยแยกเป็นผู้บริหารกับครูผู้รับผิดชอบโครงการของโรงเรียนส่งเสริม สุขภาพต้นแบบ แล้วนำเสนอในรูปตารางและความเรียง

2. แบบสอบถาม ตอนที่ 2 เกี่ยวกับ สภาพการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพนำมาแจกแจงความถี่และคิดเป็นร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางและความเรียง

ผู้วิจัยประเมินสภาพการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ เฉพาะข้อคำถามที่ต้องการคำตอบ ทำ – ไม่ทำ เท่านั้น ผู้วิจัยได้กำหนดการ

ดำเนินงาน ดังนี้ (อ้างอิงเกณฑ์ประเมินผลการเรียนหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 กระทรวงศึกษาธิการ)

ร้อยละ 84.5-100.00	เท่ากับมีการปฏิบัติมากที่สุด	เทียบกับดีมาก
ร้อยละ 74.5-84.49	เท่ากับมีการปฏิบัติมาก	เทียบกับดี
ร้อยละ 64.50-74.49	เท่ากับมีการปฏิบัติปานกลาง	เทียบกับปานกลาง
ร้อยละ 49.50-64.49	เท่ากับมีการปฏิบัติน้อย	เทียบกับควรปรับปรุง
ต่ำกว่าร้อยละ 49.50	เท่ากับมีการปฏิบัติที่น้อยที่สุด	เทียบกับควรปรับปรุง อย่างยิ่ง

3. แบบสอบถาม ตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานนำมาแจกแจงความถี่ และคิดเป็นร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

ผู้วิจัยประเมินปัญหาการดำเนินงานโดยเปรียบเทียบกับผลการประเมินการเรียน
ดังนี้ (อ้างอิงเกณฑ์ประเมินผลการเรียนหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524
กระทรวงศึกษาธิการ)

ร้อยละ 84.5-100.00	เท่ากับมีปัญหามากที่สุด
ร้อยละ 74.5-84.49	เท่ากับมีปัญหามาก
ร้อยละ 64.50-74.49	เท่ากับมีปัญหাপานกลาง
ร้อยละ 49.50-64.49	เท่ากับมีปัญหาน้อย
ต่ำกว่าร้อยละ 49.50	เท่ากับมีปัญหาน้อยที่สุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย